دعلم میراث جامع ضابطه

بسم الله الرحمن الرحيم

فيضان الميراث

ژباړن

مفتي حافظ عصمت الله صاحب

کلي لالي ضلع پشين بلوچستان

(وضاحت)

X عدم، ✓ وجود، > زيادت، ٥ اشتراك

اولاد : تعريف : چې میت ته منسوب وي بلاواسطه لکه ځوی، لور، یاپه واسطه ده مذکرسره لکه د ځوی ځوی، د ځوی لور، د ځوی د ځوی ځوی، د ځوی ځوی لوروان سفل .

اخوة : تعريف :2< د جمله د ٦کسان بدون التذکير والتانيث حقي ورور، حقي خور، علي ورور، علي خور، خفي ورور، خفي خور،

مخففات : حقي مخفف از حقيقي چې مور اوپلارئې يووي، علي مخفف ازعلاتي چې مورجدا پلار يووي خفي از اخيافي عکس علي چې موريوه پلارجد اوي

ذواضعاف اقل

۶	۴	۳	۲	۲
۳	۲	۳	۱	۳
۱	۲	۱	۱	

=۱۲

ترټولوکوچنی مخرج مشترك يعني هغه عدد وی چه په دوه یاڅوعددونو پوره تقسیم سي مثلا (۱۲) چه په ۶ ۴ ۳ ۲ ۲، پوره تقسیم کیږي

شماره	وارث	ذوي الفروضو برخي			شرائط	قاعده کليه
1	خاوند	نصف	1/2	12/24	(اولاد) X	دفقه سني مطابق شپږ کسان چيري هم نه محروم کيږي په حجب حرمان : ۱. ځوی ۲. لور ۳. پلار ۴. مور ۵. ښځه ۶. خاوند البته : چي شرعي مانع واقع نه شي دموانع اربعوڅخه رقيت ،قتل، اختلاف دين، اختلاف دار
		ربع	1/4	6/24	(اولاد) ✓	
2	ښځه	ربع	1/4	6/24	(اولاد) X	
		ثمن	1/8	3/24	(اولاد) ✓	
3	لور	ثلثين	2/3	16/24	[2<] ځوی X	
		نصف	1/2	12/24	[1] ځوی X	
4	دځوی لور	ثلثين	2/3	16/24	[2<] (ځوی ،لور، د ځوی ځوی) X	
		نصف	1/2	12/24	[1] (..............................) X	
		سدس	1/6	4/24	(لور1) ✓ (ځوی ،د ځوی ځوی) X	
5	د ځوی د ځوی لور	ثلثين	2/3	16/24	[2<] (ځوی ،لور ،د ځوی ځوی ،د ځوی لور، د ځوی د ځوی ځوی) X	
		نصف	1/2	12/24	[1] (..............................) X	
		سدس	1/6	4/24	(لور 1 یاد ځوی لور 1) ✓ (ځوی ، د ځوی ځوی ، د ځوی د ځوی ځوی) X	
6	پلار	سدس	1/6	4/24	(اولاد) ✓	
7	مور	سدس	1/6	4/24	(اولاد) ✓ یا (اخوة) ✓ یا (خاوند + پلار) ✓	
		ربع	1/4	6/24	ښځه + پلار ✓ اوسدس شرائط نوي موجود	
		ثلث	1/3	8/24	په هغه وخت کښي چي دسدس اودربع شرائط نوي موجود	
8	د پلار پلار وان علا	سدس	1/6	4/24	(اولاد) ✓ (پلار) X	
9	د پلار مور	سدس	1/6	4/24	(پلار) X (مور) X	
10	د مور مور				(مور) X	
11	حقيقي خور	ثلثين	2/3	16/24	[2<] (اولاد ، پلار ، د پلار پلار ، حقي ورور) X	
		نصف	1/2	12/24	[1] (..............................) X	
12	علاتي خور	ثلثين	2/3	16/24	[2<] (اولاد ، پلار ، د پلار پلار ، حقي ورور ، حقي خور ، علي ورور) X	
		نصف	1/2	12/24	[1] (..............................) X	
		سدس	1/6	4/24	(حقي خور 1) ✓ (اولاد ، پلار ، د پلار پلار ، حقي ورور ، علي ورور) X	
13	اخيافي	ثلث	1/3	8/24	[2<] (اولاد ، پلار ، د پلار پلار) X	دلته هر يو نر او ښځي ته برابره برخه ورکېدانې شي
		سدس	1/6	4/24	[1] (اولاد ، پلار ، د پلار پلار) X	

Scanned with CamScanner

عصبات (یعنی حاصلونکے د پاتے برخو د ذوی الفروض په ترتیب سره)

شماره	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
وارث	ځوی	د ځوی ځوی	د ځوی د ځوی ځوی تر	پلار	د پلار پلار اوکوږه 145 تر 149	حقی ورور	حقی خور	علی ورور	علی خور	اوکوږه 27 تر 144	مولی عتاقه	عصبه ذکر لمولی عتاقه	مسئله رد	ذوی الارحام کوږه 150	مولی المولاة	مقر له	موصی له	بیت المال
عارضی وارث	لور	د ځوی لور	د ځوی د ځوی لور			حقی خور		علی خور										
	1*	1*	1*		3*		4*		4*	6*			7*					
			2*			1*		1*	5*					8*				

نوټ: هر هغه ښځه چې د ذوی الفروض څخه نه وی هغه ښځه عصبه نه ګرزی په خپل ورور عصبه سره لکه عمه په عم

*1– دلته هر سړی ته د ښځې څخه دوچنده برخه ورکېدی سي

*2– د ځوی د ځوی ځوی سره د ځوی لور هم شریکه کیږي څکه بنات الابن وان سفل په خپل محاذی سره عصبه ګرزی مطلقا او په ماتحت سره عصبه ګرزی هغه وخت چې په ذوی الفروض کی محرومه پاته وی

*3– د پلار پلار [کوږ 14] ژوندي نه وي نو بیا به په کوږ [145 تر 149] پوري د ټولو څخه کوچنی کوږ د ذوی الفروض څخه د پاتے حقدار ه وي.

*4– دا ښځه صرف په دې صورت کې برخه اخېستی سي چې په طور د ذوي الفروض محرومه وي.

*5– هم دارنګه [حقي خور] x

*6– په کوږ 27 تر 144 پوري د ټولو څخه کوچنی کوږ حقدار ه دی.

*7– چې د کوږ 14 څخه تر 25 پوری هیڅ یو عصبه حقدار ه نه شی نو بیا به د ښځې او خاوند څخه پاته په نورو ذو الفروض کی د هغو د بنیادی برخو په مناسب تقسیمږي

*8– ذوی الارحام [کوږ 150] یعنی د لور ځوی ، د لور لور ، د پلار خور وغیره ـ مراجعه وکی فیضان المیراث کتاب ته ـ
د تقسیم طریقه ئې په کورس نمبر 5 کی راځي ان شاء الله تعالی

نوټ: نیکه په مثل د پلار دی په احکام المیراث کی سیوا د څلورو مواضع څخه مراجعه وکړی سراجی کتاب ته

Scanned with CamScanner

(الف). دپلار په وجود دپلار پلار وان علی خارج کړئی اوهم د پلار مورخارج کیږي او هم د مورپه وجود، د مورمور ،اودپلار مورخارج کړئی

(ب)- دځوی په وجود به لورعارضی خارج کړئی همچنان وان سفل اعنی هر هغه مونث چې په عصباتوکی دنرسره په حصه کی شریکه وي .

(ج)- دحقی ورور په وجود حقی خور اودعلی وروږپه وجودعلی خورعارضی خارج کړئی البته: چې د مورسره صرف حقی ورور اوخور یاصرف علی ورور وخور راسي بیابه خویندي خارج نه وي.

(د) - د مورپه عدم کي به کوډ (18/17 کړئی او22/به 21 کړئی.

(س)- دکوډ 14سه پورته دمستحق کوډ پرځای به 14 لیکئی.

(س)- دکوډ27 سه پورته دمستحق کوډ پرځای به 27لیکئی مثلاپه /60/70/80/کي 60 مستحق دی نودده پر ځای به27 لیکئی اعني د 27 کوډ په وجودسره نورلوړ کوډونه ټول محرومه کیږي اود 27 کوډ په عدم کي کوچنئی کوډ مستحق دی او هغه به 27 بدلیږي او نور محرومیږي.

نوټ: په کتاب(فیضان المیراث)کي 6 جدول راځي که بالفرض7ر اغلي وو هغه به خارج کړئی -

طریقه:

(اول): دفیضان المیراث دص 243 څخه درص264 پوري 2611 کلیدي حل شده مسائل دي دخپل قانون مطابق دتقسیم میراث د هرې مسئلې جواب به پکښې وي ان شاء الله تعالیٰ .

دویم : دوي خبري زده که اول : په دغه کتاب کي6 جدول سته اعني په یوه مسئله کي شپږکسان برخه اخیستی سي بس. بالفرض که نمبر7 راغلي وو هغه به محروم وي

دویم بالفرض که کتاب جواب نه درکوي نومعلومه سوه چې په دوی کي یو محروم سته -

اوددغه مسئله نمبرپه (2611)کي اوتعین مسئله اوحصص به ټولي درمعلومې کړي ته به داټول رانقل کړې دترتیب صعودي څخه ستاورڅاء ته ، مسئله عول اورد تعین نه غواړي ځکه د امعلوم کړل سوي دي.

نوټ: په کتاب کي پر کوډ ود انشان وي (۸) (۸) داده کوډ علامه ده.

دکورنئی خلګ جدول 1 (کوډ نمبر 1 - 149)

کوډ	وارث		کوډ	وارث		کوډ	وارث	
1	خاوند		10	دخوی دخوی لور	[<2]	19	حقیقی خور	[<2]
2	ښځه	[<1]	11	دخوی دخوی لور	[1]	20	حقیقی خور	[1]
3	ځوی	[<1]	12	پلار		21	علي ورور	[<2]
4	لور	[<2]	13	مور		22	علي ورور	[1]
5	لور	[1]	14	دپلارپلار		23	علي خور	[<2]
6	دځوی ځوی	[<1]	15	دپلارمور		24	علي خور	[1]
7	دځوی لور	[<2]	16	دمورمور		25	اخیافي	[<2]
8	دځوی لور	[1]	17	حقیقی ورور	[<2]	26	اخیافي	[1]
9	دځوی دځوی ځوی	[<1]	18	حقیقی ورور	[1]			

علامات -[<1] یویادیو څخه ډیر ،[<2]دوه یادوو څخه ډیر[1]فقط یو، •

دکورنئی خلګ جدول 2کوډ 149

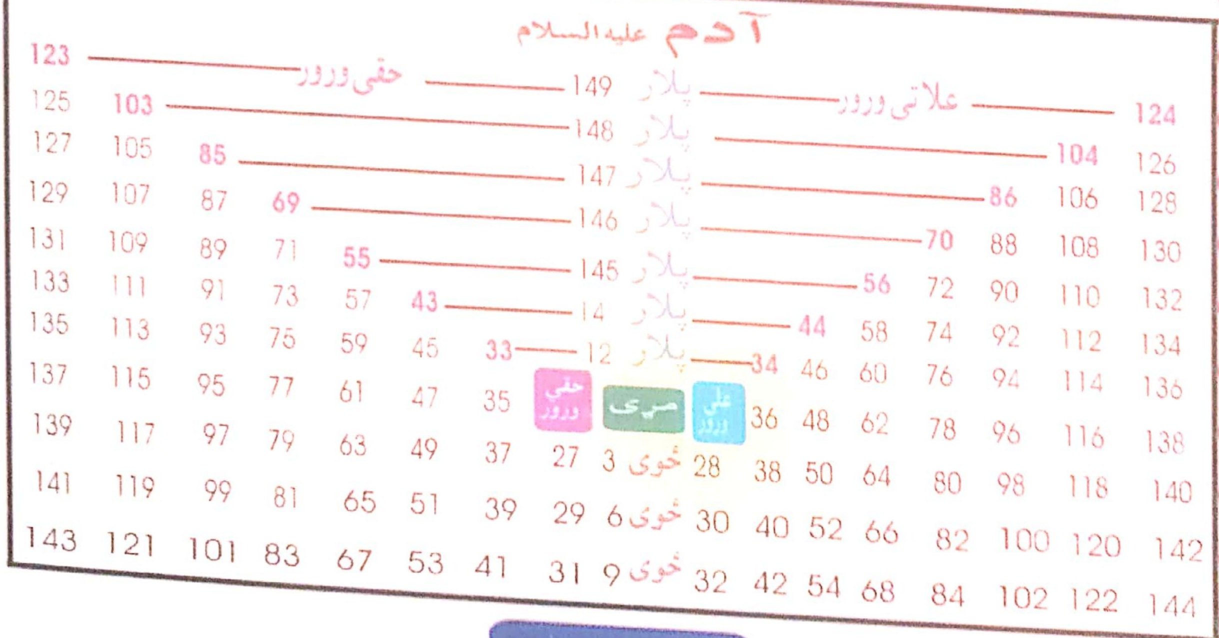

دویم جدول وضاحت

1: په دی کي یو اخي سړي شامل دي دکوډ نمبر 34 دکوډ نمبر 12علاتی ورور دی-

2.کوډ 33 دکوډ 12(دمړی پلار) حقیقی ورور دی هم دارنګے کوډ نمبر 36دکوډ نمبر 34ځوئی دی-

3.کوډ نمبر 35 دکوډ نمبر33 ځوی دی- هم دارنګے کوډ نمبر ځوئم دی..؟ په دې جدول کي دده کوډ نمبر ځوئم دی..؟

مثال 1 : دمړی دپلار د حقیقی ورور د ځوئی ځوئی نوم جهانګیر دی- په دې جدول کي دده کوډ نمبر ځوئم دی..؟

جواب : دمړی دپلار کوډ = 12

دمړی دپلارد حقیقي ورور د ځوئی کوډ نمبر =35

دمړی دپلار د حقیقی ورور کوډ نمبر33 دمړی دپلارد حقیقي ورور د ځوئی کوډ نمبر =35

نودمړی دپلار د حقیقي ورور د ځوئی د ځوئی کوډ = 37 ، دجهانګیر کوډ = 37شولو

مثال نمبر 2 : دمړی دپلار 12 دپلارد پلار 145 دپلارد پلارد پلار 148 دعلاتی ورور 104

دځوئی دځوئی 108 ځوئی 110=کلونودکلوکوډ نمبر 110 شولو.